СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVI. Ч. 117. Джерзі Сиі, Н. Дж., субота, 21-го травня 1938. | No. 117. Jersey City, N. J., Saturday, May 21, 1938. VOL. XLVI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. · ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ДОПИТУЮТЬ КОМУНІСТА ҐЕРСОНА

НЮ ЙОРК. — Стейтова комісія під проводом сенатора МекНейба допитувала комуніста Ґерсона, якого президент дільниці Мангетен, Ізаакс, поставив на велике суспільне становище. МекНейбо старався видобути від Ґерсона потрібні зізнання відносно комуністичної діяльности в Ню Йорку й Америці. Але Ґерсон на всі запити давав виминаючі відповіді. Він казав, що комуністична партія ніби не хоче шляхом революції повалити американський устрій, але заразом говорив, що з тими людьми, які будуть опиратися зміні, комуністична партія обійдеться твердо. Ґерсон хвалив Совети і казав, що там ліпше як в Америці. Казав теж, що в Советах більше свободи ніж, наприклад, у Джерзі Сити під адміністрацією Гейґа.

ВИЗИВАЄ ДЖЕРЗІСИТСЬКУ ПОЛІЦІЮ.

ДЖЕРЗІ СИТІ. — Адвокат орґанізації „Сивил Либерті Юніон", Артур Гейз, наперекір забороні заряду міста не виголошувати на публичних місцях підбурюючих промов, станув на даху свого автомобіля недалеко Джорнал скверу в Джерзі Сити і виголосив промову, в якій гостро критикував автократичне поступовання посадника Гейґа. На адресу поліції він визиваючо говорив: „Коли тут де є поліція, то хай мене арештує". Поліцаї справді були недалеко і слухали його слів, але його не арештували, а позволили йому говорити до кінця.

ЩЕ ОДИН ПЛЯН НА ОЖИВЛЕННЯ БИЗНЕСУ.

ЧАРЛСТОН (Вест Вірджінія).—Голова сталевої корпорації, Вейр, на зібранні стейтової торговельної палати сказав, що теперішня економічна депресія моглаб зникнути впродовж пів року, якби уряд раз точно сказав, чого він хоче від бизнесменів і потім тримався того. Так, я тепер є, говорив Вейр, то уряд не лиш накладає суворі правила на бизнес, але щораз зміняє їх, так, що бизнесмени не можуть приноровитись до обставин. Супроти того ціла енерґія бизнесу спутана і все спить. Якби цій енерґії дати спромогу проявитись, то відразу настав би добробут. Бо в Америці є всякі основи для добробуту.

ЗАЛІЗНИЧІ РОБІТНИКИ ГРОЗЯТЬ СТРАЙКОМ.

ВАШИНҐТОН. — Залізничі робітники загрозили, що підуть усі як один на страйк, коли компанії обітнуть їм плату. Та компанії таки рішилися знизити їм плату, бо кажуть, що в обличчі банкротства це їх остання оборона. Ґрупа конґресменів з сенатором Ваґнером на чолі погрожує, що всі ті залізничі компанії, які обітнуть плату, не дістануть державної позички.

ЗАВОДЯТЬ У НЮ ЙОРКУ НОВІ ПАРКИ.

НЮ ЙОРК. — Департамент парків подав проєкт, на основі якого східню смугу острова Мангетен у Ню Йорку, що тягнеться від мосту Вилйемсбурґ до 12-тої вулиці, украсять парком, у якім будуть ріжні спортові площі.

АРЕШТУВАЛИ ПОСАДНИКА І ЙОГО ПОМІЧНИКІВ.

ВОТЕРБЕРІ (Конетикот). — Суд видав зарядження, щоб арештувати вотерберського посадника Франка Гейса і його 26 співробітників за те, що вони спроневірили публичні гроші на суму мілїон долярів. Серед арештованих є політикани, що належать до Демократичної і Републиканської Партії.

НЕ ХОЧУТЬ КАРАТИ ХЛОПЦІВ БУКАМИ.

ФИЧБУРҐ (Масачусетс). — Суд засудив двох хлопців у віці 15 і 16 літ за крадіж на вибиття буками. Цього мали доконати їх родичі Алени. Але родичі відмовилися побивати своїх хлопців буками, кажучи, що це „некультурно".

ПРЕЗИДЕНТ ВІДВІДАЄ ВИСТАВОВУ ПЛОЩУ.

ВАШИНҐТОН. — Предсідник корпорації Світової Вистави в Ню Йорку, Ґровер Ґвейлен, відвідав президента Рузвелта і вручив йому від корпорації малу память. Притім він зазначив, що будова павільонів на площі Світової Вистави поступає вповні задоволяючо. Він просив президента, щоб відвідав виставову площу. Президент обіцяв це в найкоротшому часі зробити.

ЛАНДОН НАКЛИКАЄ ДО ЦЕРКОВНОЇ ЗГОДИ.

БОСТОН. — Бувший кандидат на президента, Алфред Ландон, на церковній конференції закликав церкви до єдности, бо в нинішніх часах перед церквою стоять великі суспільні завдання. Він сказав, що лише християнське виховання може зберегти нинішню суспільну свободу, а також тільки в нинішнім демократичнім устрою може процвітати церква. Бо християнізм виховує індивідуальні характери, з окремішним почуттям, у той час, коли диктаторські і тоталітарні устрої виховують масові характери з колективним почуттям.

А. КУРДИДИК.

ПРОСВІТИ АРМІЯ ІДЕ!

(Та пісня, до якої музику уклав М. КОЛЕССА, мала бути відспівана на Всенароднім Ювилейнім Здвизі у Львові, який мав відбутися з нагоди 70-ліття товариства „Просвіта", а на який польська влада не дала дозволу).

Хай наша пісня волі і віри
Як грім на весну загуде,
Що в Завтра — сонячне й розцвіле
Просвіти армія іде!

Над нею — Бог в благословенні,
Під нею — рівний, ясний шлях.
Тримають твердо юні жмені
Просвіти злотосиній стяг!

Довкола — села, поле, гори . . .
Кипить всім молодая кров
І з нас народ могутній творить
Просвіти зов, пророчий зов!

Ставай до нас, не бійся бою!
Проклят байдужий хай буде, —
Як в переможний змаг з пітьмою
Просвіти армія іде!

ВЕЛИКА СПЕКА В ПОЛЬЩІ.

Польщу навістила небувала спека. Дня 18. травня було в Варшаві 104 ступні Фаренгайта. Над морем було далеко горячіще. Тисячі осіб захворіли. Головно через простуду.

РОЗПОЧАЛАСЬ МАНДРІВКА БЕЗРОБІТНИХ.

Допомогові урядовці в Саскатуні мають тепер великий клопіт з мандруючими на схід і захід безробітними, що затримуються в тім місті і домагаються допомоги. Урядовцям було припоручено, що можуть дати таким мандруючим безробітним одноразову допомогу у висоті, що не перевищає 60 центів, якщо ті належито вилеґітимуються і вдоволять інші вимоги допомогового департаменту. У Саскатуні трапляється тепер, що тижнево задержуються там до 200 мандрівних безробітних і домагаються допомоги.

ҐІМНАЗІЙНА УЧЕНИЦЯ ЗАСТРІЛИЛА ТОВАРИШКУ НА СТРІЛЬНИЦІ.

На стрільниці в Лежайську над Сяном відбувалися вправи відділу дівочої ґімназії. Нараз 19-літня Анна Борер вистрілила так нещасливо, що вбила свою товаришку Г. Ґузік, яка стояла при щиті й записувала висліди. По слідстві прокуратура зладила акт обвинувачення проти Борерівної й проти вчительки Кендзьорівної, яка наглядала вправи. По розправі Борерівну засудили на 6 місяців вязниці з припиненням виконання кари. Вчительку звільнили від вини й кари.

ЧЕРЕЗ СОВЕТИ И ЕСПАНІЮ.

Готові розбитись італійсько-французькі переговори. Італія домагається від Франції зірвання з Советами і недопущення перевозу через свою територію муніції для червоної армії в Еспанії. На те Франція не годиться.

КЛУНОЧОК З ГРІШМИ НА СМІТТЮ.

Анна Кендзерська, сторожиха дому при вул. Бляхарській у Львові, порядкувала одночасно в синаґозі при вул. Боїмів ч. 24. При виношенні сміття запримітила клуночок, у якому знайшла паперові гроші і злоті в більоні. Ці гроші відібрав їй з рук один із власників крамниці, мовляв, це його. Повідомлений поліцай забрав знайдені гроші до комісаріяту, де перечислили і ствердили, що у клуночку було 360.70 зл. банкнотами і 10.02 зл. більоном. До комісаріяту зголосилося вже кільканацять осіб, кажучи, що це їх гроші. Зголосився теж один жид, кажучи, що зо страху перед злодіями сховав свої гроші у скритці до скрині зо сміттям.

ДИВНІ ДОМАГАННЯ.

До одної з львівських церков прийшла делеґація „поляків-ґреко-католиків" та домагалася, щоб тамошній парох виголошував для них проповіді по польськи. Запитані, де вони хрестили свої діти, відповіли, що в костелі, та не могли виказатися, чи вони самі є всі правдиві „ґреко-католики".

„СЕРҐІЙ БЕН-ПАША".

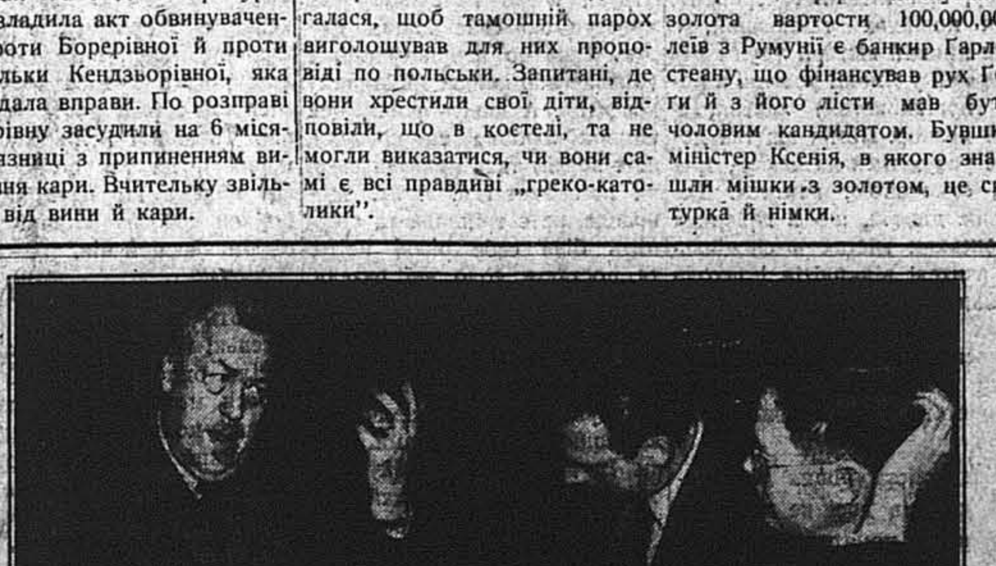
Сензацію в Рівному викликав лист, що його прислав з Тунісу Серґій Іванів, який утік був з Рівного ще перед багатьома роками. Діставши зле свідоцтво в руки, 16-літній Іванів утік з батьківського дому й через Данціґ попав до Еспанії, відтам до Тунісу. Останніми часами вступив Іванів до служби в одного арабського шейка, приняв іслям і як „Серґій Бен-Паша" оженився зо своячкою шейка та доробився чималого майна.

ЩЕ ПРО ГРИНЬКИ.

В ендецькій пресі появляються „репортажі" з Гриньок, щоб доказати, що „перехід на латинство як цілість це глибокий і стихійний ідейний рух, що його ніякі перешкоди не знівечать"... „Як дуже змініться обличчя наших „кресів", пише „Варш. Дзеннік Нар." ч. 100, „коли настане там врешті система справді „народового" правління. Креси викажуть тоді, що є в своїй суті чимось зовсім іншим, як тим, за що їх від 20 літ настирливо вважали"...

СКАНДАЛ З ПАЧКУВАННЯМ ЗОЛОТА.

Героєм афери пачкування золота вартости 100,000,000 леїв з Румунії є банкир Гарлестеану, що фінансував рух Ґоґи й з його листи мав бути чоловим кандидатом. Бувший міністер Ксенія, в якого знайшли мішки з золотом, це син турка й німки.

ЗА ГЕЛІЙ ДЛЯ НІМЕЧЧИНИ.

Д-р Гуго Екенер, відомий німецький знавець бальонового кермового летництва, приїхав до Америки, щоби переконати американський уряд дозволити вивозити зо Злучених Держав до Німеччини газ гелій, бо Німеччині треба його не для воєнних цілей, але для вжитку підчас миру. На образку Екенер розмовляє з американськими газетярами.

ПОЛЬСЬКИЙ НАСТУП НА СВЯТА "ПРОСВІТИ"

ЛЬВІВ. — Польська влада видала дуже гострі накази у справі Свята „Просвіти" у Львові, що має відбутися 22. травня б. р., як і тих свят, що мають бути на провінції. Вона обмежила участь делеґатів з краю на свято у Львові. Читальня, чи навіть Філія „Просвіти" не може вислати до Львова більше як одного делеґата. Не може висилати відпоручника на те свято до Львова ніяка інша українська орґанізація. У Львові заборонено всяку українську маніфестацію. А було пляновано відбути всенародній здвиг. Усі свята „Просвіти", у Львові й на провінції, мають відбутися тільки в зачинених льокалях. Не вільно відбувати ніяких походів. Не вільно також брати участи в тих святах таким товариствам як „Сокіл", „Луг", „Рідна Школа", „Союз Українок" і т. д. На святах окружних не вільно навіть оголосити в програмі імен українських орхестр чи хорів. „Діло" з 7. травня 1938 подає польською мовою оригінальний відпис такого зарядження польської влади, разом з карами, яким підлягатимуть не тільки товариства, але й особи, що не будуть повинуватися отим зарядженням.

ОЖИДАЮТЬ УКРАЇНЦІВ, ЯКИХ ПОЛЬЩА НЕ ДОПУСКАЄ.

ЛЬВІВ. — Бюлетин „Просвіти" ч. 2. висказує радість, що на Ювилейнім Святі „Просвіти", в дні 22. травня, Рідний Край зможе повитати українців зо Злучених Держав, підкреслюючи, що їх появу уже згори щиро вітає.

РОЗІЙШЛОСЯ 100,000 ВІДЗНАК.

ЛЬВІВ.—Польська влада заборонила носити ювилейні відзнаки „Просвіти" нечленам і поробила інші перешкоди розпродажеві тих відзнак. Та „Просвіта" оголошує, що вже в квітні розійшлося понад 100,000 ювилейних відзнак.

ЗА ЩО ПЕРЕСЛІДУЮТЬ.

ЛЬВІВ. — „Діло" (ч. 94) помістило на цілій сторінці польською мовою мотиви розвязання польською владою товариства українських робітників „Сила" у Львові. Сказано там виразно, що це сталося тому, що товариство несло поміч безробітним та що було в порозумінні щодо цеї помочі з такими орґанізаціями як „Просвіта", „Рідна Школа", „Сільський Господар" і „Ревізійний Союз". Далі, що воно вимагало від члена, щоб він був „льояльним українцем", а ще далі, що виявило симпатії митрополитові Шептицькому з приводу виступів проти нього посла Войцеховского.

РОЗВЯЗУЮТЬ ФІЛІЇ СОЮЗУ УКРАЇНОК.

ЛЬВІВ. — Українська преса доносить про закриття кружків і філій Союзу Українок. І так „Новий Час" (ч. 99) подає про закриття філій СУ в Коломиї і Бучачі та про ревізію філії в Бережанах і опечатання домівки.

ФІЛЬМА НА ВИКІНЧЕННІ.

ЛЬВІВ. — Вже цього літа оглядатимуть по наших селах і містах фільму „Для добра і краси", накручену заходами і коштом Ревізійного Союзу Українських Кооператив. Сценаристи: Р. Купчинський і В. Софронів. Фільма виконана здебільша в селі Семенівці, городенського повіту, в гарних місцевих народніх одягах, з місцевими народніми звичаями й обрядами. Дві головні ролі грають артисти Марійка Сафіянівна та Андрій Поліщук. Решта дієвих осіб, що виступають у фільмі, це місцеві селяни.

УКРАЇНСЬКА РАПСОДІЯ.

ЛЬВІВ. — „Новий Час" (ч. 91) містить критику Р. Савицького на Українську Рапсодію, твір українського композитора Василя Барвінського, відіграний на симфонічнім концерті Львівської Фільгармонії. Дириґентом був І. Наймарк, один з найкращих дириґентів, знаних у Львові. Українська Рапсодія, як пише Р. Савицький, здобула собі „найбільший успіх на концерті", а „захоплена рапсодією численна публика зробила в нагороду приявному на салі нашому знаменитому композиторові велику овацію". Рапсодія була також передана через радіо.

ПРОТИ НАЗВ „БАСАРАБІЯ" І „БУКОВИНА".

ЧЕРНІВЦІ (Буковина). — Румунська влада видала розпорядок про новий адміністраційний поділ Румунії. Зроблено це в такий спосіб, щоби були усунені історичні українські назви таких українських земель як „Басарабія" і „Буковина". Тепер вони зникнуть з ґеографічних карт. І не будуть уживані в урядуванні.

НЕ ЗАБУВАЮТЬ ЗА УКРАЇНЦІВ.

ЛОНДОН. — Українське Бюро стверджує, що анґлійська преса, коли обговорює справу Чехословаччини, згадує також за положення українців, головно в Польщі й Румунії.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

У 70-ЛІТТЯ „ПРОСВІТИ"

Завтра, **в неділю, 22-го травня,** відбудеться у Львові Свято „Просвіти" з нагоди 70-літніх роковин її праці.

Як відомо, оте Ювилейне Свято було пляноване на великі розміри. Воно мало бути великою національною маніфестацією, виявом української свідомости, орґанізованости, дисципліни і поступу. І тому очевидно стало сіллю в очах польської влади і польського громадянства. Як розуміла цю українську культурну і національну маніфестацію польська преса, видно по тім, що вона постійно нацьковувала польську владу проти цеї маніфестації, заповідаючи, що до Львова прибуде на свято „Просвіти" пів міліона українців, з ріжних міст і сіл, щоб створити у Львові новий Перший Листопад 1918 року.

Як знаємо, на Свято „Просвіти" запрошено також українську іміґрацію в Европі й інших частинах світу. Зокрема запрошено до участи в тім святі й українців зо Злучених Держав. Та нас там не буде, але тільки — тілом, бо польська влада не дала нашим відпоручникам дозволу на вїзд до Галичини. Духом будемо у Львові 22-го травня не тільки ми, але й ті широкі народні маси, що булиб зявилися на тім святі, якби польська влада не заборонила тої програми, яку виготовили ювилейні комітети.

Програма свята, як подає сама „Просвіта", буде „обкроєна" і „звужена", але не з вини „Просвіти" чи українських установ, або українського громадянства. Це „справа — обставин, справа умов, серед яких живемо, й нам усім це треба розуміти".

Так, ми добре розуміємо, що нам виясняє „Просвіта". Навіть ідемо так далеко, що сумніваємося, чи в останній хвилі польська влада не заборонить іще й цеї „обкроєної" програми. Бо в тих обставинах, в яких опинився український нарід під займанцями і таке не повинно бути для нас ніякою несподіванкою. Та найважніше для нас те, про що згадує й „Просвіта": щоб ми **в дні 22-го травня,** без огляду на те, чи на таке свято ворожа влада дозволяє, чи ні, всі **дихали „чимось одним, усім спільним".**

Отим „одним і спільним" треба дихнути нам і тут в Америці. І замісць витрачувати час, енерґію і гроші на гризню за „мертві", справи, а то й „мертвих" людей, узятись до скромного діла активної допомоги тим, що творять і розбудовують справжнє українське життя в Рідному Краю і тут в Америці. Отже **самі творім і допомагаймо тим, що дійсно творять.** Даваймо працю і вимагаймо її від тих, що їх попираємо. Дихаймо всі, як уРіднім Краю так і тут, одним і спільним: служити Рідній Ідеї не словами, фразами, кличами, чи заповідями, і не своїм родом, чи титулом, а — тільки ділами. Тих діл мусимо вимагати від кожного, а найбільше від тих, що у проводі. Діл вимагати, за діла поважати і за діла судити. І робити те в імя нашого одного й спільного Ідеалу.

КОМПРОМІТАЦІЯ ОДНОЇ ІДЕЇ

(В двацяту річницю захоплення влади в Україні ґенералом Павлом Скоропадським, 29. IV. 1918).

Від редакції львівського часопису „Новий Час": Доба гетьманату 1918 р. починаючи з перевороту 29. квітня, а кінчаючи виступом Директорії й абдикацією гетьмана 14. грудня, є досі предметом живої виміни думок. З приводу 20-ліття гетьманського перевороту одержали ми статтю визначного громадянського діяча, члена-основника найбільш правої в той час Партії Хліборобів - Демократів, п. Віктора Андрієвського, який, як учасник подій того часу, на підставі особистих переживань і заобсервованих фактів зясовує справжнє обличчя і зміст цеї доби.

1. „Українські хлібороби, які утворили рух для забезпечення принципу приватної власности, бачать з жалем, що, чіпляючися за цей принцип, чужонаціональні елементи захопили політичну владу в Україні в свої руки й знов обертають українську націю в рабство... Московська меншість нині через Раду міністрів захопила владу в Україні. — Український народ має змогу утворити свій національний діловий кабінет міністрів з елементів державних і досвідчених фахівців". (З меморіялу до німецького народу „Українського Національно-Державного Союзу" в Києві 30. травня 1918 року).

2. „З тими, що повстали, в розрішенні соціяльно - економічних проблем у нас мало спільного — навіть більше ворожости, але одно нас з ними обєднує: вони сини того самого, що й ми, віками національно пригніченого народу... От через що вони нам рідніші ніж ті, що разом з Вами розстрілюють їх з гармат та кулеметів. Вони повстали проти тих, що вважають український народ не за націю... Ви, ґерманські салдати, скажіть щиро й отверто: що Ви вдома у себе зробилиб, колиб з одчаю Ваші батьки, брати й сини... повстали за свої національні права?" (З „Протесту Всеукраїнського Союзу Хліборобів - Власників до Ради салдатських депутатів ґерманських військ м. Києва". 3. XII. 1918 р., Київ).

Оці дві цитати з історичних документів, які дуже точно характеризують стан річей в Україні на початку і при кінці гетьманування ґенерала Скоропадського, говорять про нього більш пророчисто, ніж великі томи історії, що їх уже написали, чи може ще колись напишуть оборонці згаданого ґенерала. Підкресляю — власне оборонці **особи,** бо таких, що боронять його режім, здається, нема, хіба є лиш такі, що намагаються подати пояснення — причини того режіму, що його ніякий українець, котрий шанує свій нарід та його національні традиції, не може назвати інакше, як ганебним.

Власне — перша цитата подає причини, які спонукали до повстання український народ, а друга — поясняє, чому повстав цілий народ без ріжниці кляс, станів, партій і поглядів, бож авторами обох документів були переважно ті самі елемести*), котрі 29-го квітня 1918 р. настановляли на гетьмана ґенерала Скоропадського, або які (зрештою, як і ціле свідоме українське громадянство) на початку не ставилися ворожо до нього і котрим („Хліборобам - Демократам") нововибраний гетьман тоді заявив:

„Коли в такий момент я взяв владу до своїх рук, то це задля того, щоб збудувати Укрнаїну, до кінця днів своїх бути вірним сином дорогої нашої Неньки і всіми силами боронити державні і національні права українського народу".

Ціла дальша політика ґенерала доказала, що тоді, як і часто потім, він говорив неправду і притому неправду **свідому.** Бож є сила документальних даних, які підверджують, що неукраїнцям він говорив що інше, а саме, що він: „узяв владу тільки на те, щоб рятувати край від анархії".

Зрештою те саме він говорить і у своїх прощальних словах при абдикації (14. XII. 1918 р.):

„Я, Гетьман Усієї України, на протязі семи з половиною місяців прикладав усіх своїх сил, щоб вивести край з того тяжкого становища, в якім він перебуває. Бог не дав мені сил справитися із цим завданням"...

Тут уже нема ні слова ні про „національні та державні права українського народу", ні про обовязки супроти Неньки України того її сина, котрого годі назвати навіть шевченківським терміном „нерозумний", бо він свідомо і з розмислом цілі ті 7 і пів місяця на українській землі і на спині свойого народу відбудовував Єдину й Неділиму Росію.

„...Серед **решти частин многострадної Росії** (підкр. моє. — В. А.) Україна повинна була „відновляти давню могутність і силу всеросійської держави" і для „відновлення великої Росії" „український гетьман" закликає своїх підданців: „Зєднатися коло нього і стати на захист України і Росії", а в першу чергу, очевидно, тої „рідної нам Великоросії", про яку так тепло він згадує.

Оці автентичні слова з сумної памяти федеративної „грамоти Гетьмана Всієї України" з історичного дня 14. XI. 1918 р. були одинокими, які він щиро сказав українцям за ввесь час свойого гетьманування. Бо ціла його політика від самого початку аж до кінця служила виключно й безпосередньо згаданим цілям. І коли тепер, по двацятьох літах, дехто намагається створити леґенду про українську державу, творену при Павлі Скоропадськім, то та леґенда валиться сама від себе, якіб основи під неї не підводилося, бо ще живуть люди, що були наочними свідками і на своїй шкірі ту „творчість" випробували!... На початку повстання Директорія у своїм універсалі ставила ґенералові Скоропадському в вину „Злочинства проти Самостійної Української Республики, знищення її вольностей, переповнення тюрем найкращими синами українського народу, розстріл селян"... Від того й слова не можна відняти, хіба ще додати треба булоб:

„Глум і знущання над найсвятішими почуваннями українського народу, нищення його культури та безкарне вбивство його синів".

Бо цеж за ті нещасливі 7 і пів місяця по шинках у столиці Української Держави, в Києві, московські скоморохи прилюдно зо сцен та естрад висмівали нашу мову й наші національні та державні ідеали.

Цеж тоді в Україні масами ліквідували „Просвіти", палили українські книжки й портрети гетьманів та в найбруднніший спосіб зневажали український державний герб і прапор ніхто інший, як тільки урядовці гетьмана: представники гетьманської адміністрації!

Цеж тоді в Україні гетьманська влада забороняла виставу „Наталки Полтавки", — історичний факт, нечуваний ніколи навіть при царях**).

Цеж тоді на вулицях в Україні вбивали українців (у Полтаві Івана Стешенка; на полтавській стації застрілено залізничника за те, що він себе назвав українцем, та ще й самостійником. Подібний же факт був і в Києві) і вбивали **безкарно!**

Цеж в „українській" гетьманській державі поважно дебатовано, чи державною мовою не має бути мова московська, а по міністерствах урядовці мусіли робити страйки в обороні української мови.

Цеж у столиці України, Києві, оборонці гетьмана громили українські інституції, нищили бюсти Шевченка і Франка та вивішували трьохкольоровий прапор!

Цеж той самий „Гетьман Всієї України", що не вважав можливим бути приявним на панахиді по бл. памяти гетьмані Івані Мазепі, в Києвіж таки прилюдно молився над трупами російських добровольців, і т. д., і т. д.!...

Це все **факти,** яких не вирікаються тепер навіть оборонці ґенерала Скоропадського. Але всякі їхні пояснення тих фактів є просто смішні. Ми, що ще живемо, що самі бачили й пережили ті факти в 1918 р., ми, яким гетьман особисто давав своє гетьманське слово, яке потім ломав і не думав виконувати, ми ще можемо й тепер підтвердити, що ніяких оправдань наведеним фактам бути не могло; всіж пояснення їх — лукаві і натягнуті. Бо дійсно щирим ґенерал Скоропадський був тільки у своїй федеративній грамоті. І коли тепер оту федерацію пояснюють як акт, вимушений Антантою, чи теж зрадою Винниченка, що ще перед актом проголошення федерації вів переговори з московськими большевиками, то такі пояснення тільки осмішують особу, яка мала собою репрезентувати маєстат українського народу.

Бо щож то за голова держави, коли він без протесту і з такою видимою охотою резиґнує з незалежности своєї держави? Або, чи зрада бунтівника може служити оправданням, або ще гірше — спонукою до зради й самого голови держави?...

Або таке оправдання, що, мовляв: „гетьман не мав сили боротися із зловживанням своєї адміністрації"?...

Алеж бодай настільки сили мав, щоб на визначні адміністраційні становища не призначати активних членів „Союза Русскаго Народа" і колишніх большевицьких посіпак?... А про те, що робилося в його державі, він був добре поінформований, бо поза пресою й голосними протестами в чисельнних меморіялах українського громадянства **ми** — українські урядовці, самі його про те інформували й просили його оборони. Тільки... ніколи не одержували від нього відповіди!... Хто мав нещастя бути урядовцем при гетьмані, той добре знає, які перешкоди в роботі, глум і знущання доводилося нам терпіти, хочби за те тільки, що ми урядували українською мовою.

Кажуть: „А всеж при гетьмані була українська держава!"... На те сміливо можемо відповісти ми, активні робітники в тій державі:

„Так — була держава, тільки **не українська!"** Нам і орґанізованому громадянству в тій „своїй" державі кожну позицію доводилося брати пробоєм. І не тому, як тепер фальшиво інформують, що серед нас були революціонери й соціялісти. Неправда! Активних ворогів соціялізму, але твердих **українців** карали за їх державницьке змагання колишні члени „Союза Русскаго Народа" і большевицькі посіпаки, які були на високих адміністраційних становищах і над нами верховодили й знущалися.

Тож і не дивно, що проти того ганебного режіму повстали всі українці без винятку — соціялісти й несоціялісти, що все військо, орґанізоване гетьманом, перейшло від нього на бік повстанців, бо в кожнім сині народу обізвалась ображена честь цілого українського народу, без ріжниці станів, кляс і партій.

Такого ганебного режіму ще не було в нашій історії, бо такі попередники Павла Скоропадського, як „царські холопи" Брюховецький і непрямий пращур ґенерала, гетьман Іван Скоропадський, могли бодай тим оправдатися, що вони мали над собою живого царя й силу його орґанізованої держави. Павлож Скоропадський хотів сам створити, воскресити з руїн „Велику Росію", щоб, свідомий історичного досвіду, нагнути ще раз шию свого народу в московське ярмо!

Тому й такий творець і реставратор гетьманської леґенди, як бл. п. В. Липинський **пять літ** (бо аж до 1925 року) не називав його імени, а вкінці, створивши її наново, по пятьох роках мусів того імени раз навсе виректися. Бо леґенду може створити імя, **особа,** а не навпаки!

Ґенерал Скоропадський зробив усе від нього залежне, щоб скомпромітувати гетьманську ідею не тільки в Україні, але й серед широкого світу. Це його правління більше, ніж чиє інше, могло дати причину чужинцям говорити про у к р а ї н ц і в, що вони: „nondum maturi ad regendum".

Бо в тій рідко сприятливій для нас історичній добі й політичній конюнктурі, коли він міг **обєднати коло себе** український нарід, він здолав його обєднати **проти себе!**

І коли сьогодні на наших очах гетьманська ідея воскресає й реґенерується, то причини того треба шукати в її внутрішній силі, в тих наших історичних традиціях, яких остаточно скомпромітувати не міг навіть режім ґенерала Скоропадського.

Віктор Андрієвський.

*) В склад „Українського Національно - Державного Союзу", що зорґанізувався для оборони прав українського народу вже в середині травня 1918 р., не входили ні українські С-Д., ні С-Р-и. Членами „Союзу" були партії „Хліборобів-Демократів", „Українська Трудова Партія", представники Ради Залізниць і Почтово-Телеграфічної Спілки та партії „Українських Соц. Самостійників" і С.-Д-ів, яких за соціялістів ніхто ніколи не вважав.

**) В потребі наведені факти можу підтвердити свідками й документальними даними.

ЗАГАДКОВЕ ВОРОҐУВАННЯ ЦВІТІВ

Коли глянемо на гарну китицю цвітів, то в нас збуджуються почування та думки любови, приязни, товариськости. Гарна китиця цвітів своїми пишними барвами пригадує нам більше товариство святочно настроєних людей, в якому найбільшу увагу звертають на себе жінки в ріжнокольорових сукнях. Та нераз буває таке, що багато осіб із того товариства взаємно себе не терплять, ворогують між собою. Подібне, як виказують найновіші досліди, є і з цвітами: ріжні роди цвітів взаємно не терпляться, а навіть кидаються одні на одних.

Ось що про це знають у Японії, країні цвітів. Вязати китиці цвітів це в Японії вважають спеціяльним мистецтвом. Особи, що мають до діла з цвітами, чоловіки та жінки, мусять знати не лише назви цвітів і коли вони цвітуть, а й усі місця, де і які роди цвітів продають.

У Японії не вяжуть разом таких цвітів, із яких одні ростуть на порохнявій землі, інші на піску або скелях, ще інші на воді. Та вже годі й подумати, щоб японець дав до китиці цвітку, коли знає, що вона трійлива, хай би вона не знати яка гарна була. Японський мистець, що займається цвітами, мусить розумітися на їх взаємних симпатіях і антипатіях. Може нпр. сміло укладати китицю з цвітів верби, камелії та нарцизів, далі з білого сливкового цвіття, крокису, брескинь, золотня (керія), бамбусу, повійок, а клен із хризантемами; зате ніколи не буде мішати сливкового цвіту з повійками, цвіти брескинь із цвітами черешень, а цвіту нандіни з цвітами бамбусу. Також укладання китиці цвітів відповідно до кольору для японця дуже важна річ. А саме японці признають чоловічі і жіночі кольори, а чоловічим належиться вища ранґа. Чоловічі кольори це червоний і багряний, жіночі сині, білі та жовті. Колиж китиця зложена лише з одного роду цвітів, одначе ріжного кольору, то білі цвіти займають найвищу ранґу. Та признають такі винятки: при коситнях (лілія, ириси) першенство має багряний колькольор, при камеліях червоний, при повійках темносиній, а при пишній вістарії (дуже поширеній у Японії ростині з роду повійковатих) лявендулевий кольор. Щоби аж так добре розумітися на цвітах, треба, самособою, вчитися. Тому не дивота, що в головних японських містах є спеціяльні вчителі від цвітів і школи прикрашування цвітами, до яких ходить багато учеників і учениць. Цікаве, що останніми часами потворилися навіть секти тих цвітових мистців.

Спеціялісти інших культурних народів досі не дуже цікавилися приятелюванням і ворогуванням цвітів. А взагалі в цій ділянці ще неодна загадка нерозгадана. Чому нпр. соняшник буде в такій приязні із цілою китицею гвоздиків, хоч оба ті роди цвітів узагалі не є споріднені з собою? Чому все заприязнюються незабудьки та фіялки, одначе і ці й ті не люблять конвалії? Конвалія в китиці не терпить майже ніяких інших цвітів і вбиває їх за короткий час. Таке діється головно з фіялками та рожами, які любимо укладати з конвалією. Конвалія має в собі отрую, якою наче збороняє приступ до себе іншим цвітам. Таксамо неприступний є (більше або менше трійливий) козелець. А навіть рожа, цей символ любови та приязни, не є зовсім така приятельська, як нам здається. Вона, щоправда, не є трійлива та стерпить біля себе ріжні цвіти, та поставте коло неї резеду. Вони не стерпляться взаємно. За пів години вони труться взаємно, сплітаються: одна одну старається приголомшити та вдушити своїми хемічними запашними складниками. Коли їх завчасу не розлучити, обі згинуть. У китайській провінції Нанкін плекають дуже пахучі рожі, яких листочки сушать і в усьому Китаю вживають як приправи до страв і напитків, нпр. до чаю, до тісточок, тортів, паштетів і т. п. Роблять і олійок. Отже з повищого бачимо, що рожа має в собі хемічні подразнюючі складники, які в сполуці з іншими ростинами взаємно розпускаються і тоді можуть бути для себе небезпечні. Також трави, які даємо до китиць, частенько не є такі невинні, як здається, нпр. русянка пахнівка, ковила й ін. Коли весною вдихаємо пилок русянки пахнівки (антоксантум одоратум), дістаємо гарячку, катар, пчихаємо. Колиж рогата худоба напасеться ковили (яка росте на преріях Північної і Південної Америки), це так ослабить її, що паде з ніг наче нежива. Індіяни роблять із цієї трави одурманюючий лік.

Та часто шкоду цвітам заподіють не інші цвіти, а малесенькі галапаси-грибики, які обсіли било ростини. Ті галапаси можуть пошкодити й людині, коли нпр. дитина, або і старший чоловік із привички бере до уст стебельце трави чи цвітки. Коли уста або ясна припадково мають ранку, то такий грибик дістається до крови, а навіть до костей; щоби недопустити до гіршого, треба таке заражене ростинним галапасом місце негайно дати зоперувати.

Коли вже знаємо, що ріжні цвіти, зібрані в китицю, ворогують з собою взаємно, то нам мусить прийти на думку таке питання: „Коли цвіти так ворогують між собою у китиці, то якжеж можуть так гарно рости та цвісти на леваді, в лісі, чи на лісовій поляні?" Це порівняння буде невлучне. Ті цвіти, що так приязно цвітут собі на леваді, ростуть на ґрунті, який можемо назвати великим, невидним **побоєвищем.** Із тисяч тисяч насінь, які падуть на землю літом і в осени безплянново, себто насіння цвітів, які між собою взаємно ворогують, кільчаться і сходять весною лише ті, які випереджують свого сусіда, або зачинають жити щойно тоді, коли їх сусіди вже скінчили життя. При дальшому рості сильніша та зручніша ростина отінює та пригнітає слабшу безпомічно. Вже в цій першій добі деякі цвіти, так сказати, гуртуються і поводяться супроти інших оборонно й ворожо. Їх спілка основується головно на цьому, що всі ті ростини ростуть рівночасно і таксамо. Одній ворожій ростині дістатися в їх круг дуже тяжко і майже неможливо. Зрештою деякі ростини мають цю прикмету, що їх насіння прийметься лише тоді, коли впаде на відповідну землю. Чим земля ріжноманітніша, тим більше родів ростин може рости на ній. Нпр. ботанік Жакар ствердив у Швайцарії таку землю, що на одному квадратному метрі її росло в згоді 25 родів ріжних ростин густо побіч себе.

З ДНЯ

ДАЙ РОЗУМОВІ ВОЛЮ — ЗАВЕДЕ В НЕВОЛЮ.

Є в нас приповідка „дай серцю волю, заведе в неволю" Під таким заголовком є навіть у нас написана одна театральна песа. Завданням цеї приповідки і цеї песи було доказати, що, коли дати нашому серцю, нашим почуванням волю, то вони нас заведуть під дурного хату. Бо почування, серце — це сліпі речі. Вони женуть людей наосліп у пропасть. Колиб не розум, який контролює почування і говорить їм, наче маленьким дітям, що можна, а чого не можна робити, то ті почування завелиб нас до руїни. Тому старі мудрі люди вчили нас усе вживати холодного розуму, який контролював би серце.

ВОНО ПРАВДА, АЛЕ...

До певної міри це правда. Але всетаки не треба вважати цеї правди святою. Бо деколи воно не так. Деколи діється цілком навпаки. Деколи чуття, почування, серце — вказує чоловікові добру дорогу, а розум веде чоловіка до згуби. Нераз чоловік виміркує собі своїм холодним розумом якусь річ і йому здається, що так добре. Але щось у його серці говорить йому, а навіть кричить з цілої сили, що то не так, що зле буде, коли чоловік піде за розумом. Тоді чоловік спиняється, знов здушує свої почування, своє серце і постановляє ще раз усе передумати холодним розумом. А передумавши все холодно, знов приходить до переконання, що таки так треба поступати, як говорить розум. А серце знов кричить: „Не так, це зле, не роби того!"

Чому воно не так, серце не вміє вияснити; бо воно німе. Але хоч воно німе, то не є сліпе, як прихильники холодного розуму стараються нас переконати. Бо дуже часто так буває, що власне холодний розум помилявся, а те бідне, німе серце, що кричало нам цілий час „не робити того, бо то зле", таки мало слушність. Якби ми були пішли за серцем, то булиб добре зробили. А пішли за розумом і зайшли в сліпу вулицю.

„РАЦІОНАЛІЗМ".

Така наука, яка вчить здушувати почування і серце, а провірювати все мізком і опирати все на холоднім розумі, називається з латинського „раціоналізм". А люди, що вірять у ту науку, називаються „раціоналісти". Ті раціоналісти не вірять у те, чого вони не вміють собі пояснити своїм холодним розумом. А коли трапляються нераз такі таємні речі, яких вони собі своїм розумом ніяк не можуть пояснити, то вони говорять: „Ця річ є нам неясна. Але колись вона буде ясна. Колись розум її проникне, а вчені при помочі побільшаючих склів та ріжних приладів і досвідів це вияснять. Колись люди не знали що таке електрика, або магнет, а нині знають. Колись речі вони вважали за чуда, а нині ми знаємо, що це звичайні природні сили і ми навіть навчилися тими силами орудувати. Те саме буде з усіми тими речами, що нам нині видаються надприродніми, чудесними. Колись покажеться, що це звичайні речі".

РАЦІОНАЛІЗМ ПРОТИ РЕЛІҐІЇ.

Зрозуміло, що проти крайнього раціоналізму гостро виступає релігія. Бо релігія ставить нам певні речі, в які каже нам беззастережно вірити. Релігія каже нам прислухуватись до нашого чуття, до нашого серця й не конче все проникати розумом. Бо наш розум не є досконалий. Він не всилі пізнати цілу правду. Ціла правда міститься в нашім серці, в наших почуваннях, у нашій душі. Але, зрозуміло, те серце, та душа мусить бути не здеморалізована, а чиста. Коли душа чиста, коли вона всеціло віддає себе в опіку свого Творця, то той Творець у кожній скрутній хвилі підкаже душі, як поступати і що робити. Не тільки підкаже, що робити, але додасть чоловікові моральної сили виконати дане рішення — в той час, коли радціоналісти, які опираються виключно на розумі, часто розсіваються в своїх власних розумових міркуваннях і через те тратять ту витревалість.

КРАЙНІЙ РАЦІОНАЛІЗМ.

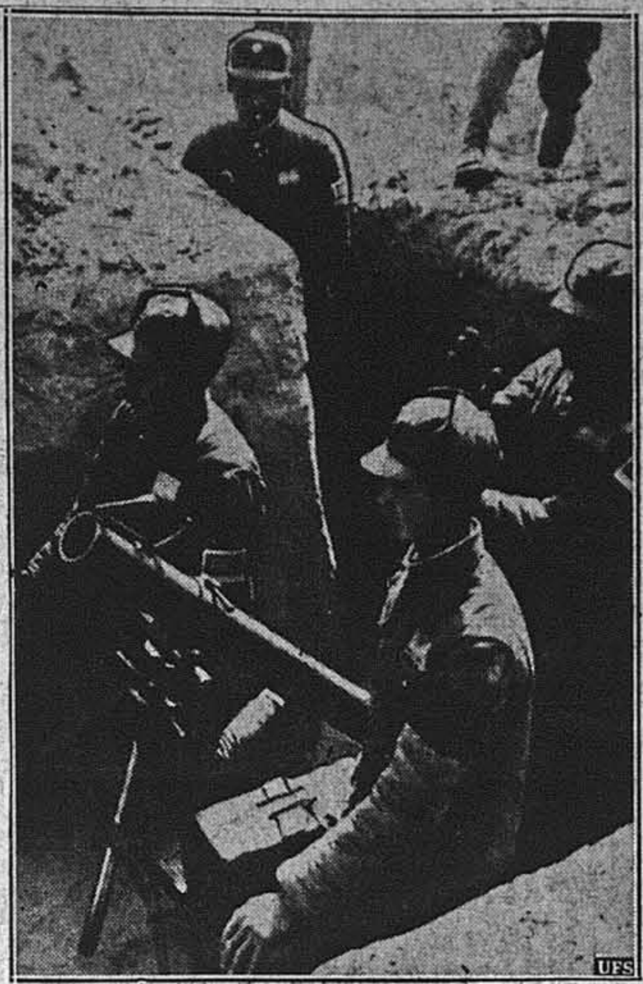
Зрозуміло, що тут тяжко сказати, чи в житті треба опиратись виключно на розумі, чи виключно на почуваннях. Розум це теж великий дар Божий і ним треба також користуватись. Та, з другого боку, не треба відкидати голосу нашого чуття, нашої душі. Між тими двома поняттями треба вміти задержати належне відношення. Серце, цілком без контролі розуму, таки заведе нас у неволю. Але розум, цілком без серця і без чуття, також заведе нас на розпуття.

Коли ми захочемо стати цілковитими радіоналістами і все вияснювати собі розумово, то тоді не тільки релігія, але й мораль стане для нас пустою річчю. І честь стане пустою річчю. Кожний з нас тоді могтиме сказати: „Що таке честь, що стид, що сумління? Це пусті, нераціональні речі. Чому я маю стидатися чогось? Тому, що це „неморально"? Чому я не маю взяти собі якоїсь речі, або навіть грошей мого товариша? Це, щоправда, буде крадіж, але що таке крадіж? Це дурне".

ВІДСТУПНИЦТВО.

А далі, принявши таке „розумування", що то не знає ніяких чуттєвих чинників, крайній радіоналіст докотиться до того, що і національна справа, патріотизм, вірність свому народові станують нічим іншим, тільки „пустяками". Ніби чому чоловік має бути вірний свому народові, ще й до того тоді, коли той нарід прибитий, потоптаний і серед нього не можна нічим поживитись? Зате далеко краще можна поживитися коло ворога, коли змінити свою релігію і свою національність. Але чому її не мінити? І в той спосіб раціоналісти докотяться на основі свого „холодного розумування" також і до національного відступництва.

Ми нині можемо бачити, як деякі нищильні ітернаціональні сили стараються всіми способами насадити серед людей той крайній раціоналізм і в той спосіб підкопати поняття нації в самій основі. Бо нація це в першій мірі чуттєве, ірраціональне поняття. Хто хоче пояснювати її виключно „розумово", той зведе її до нісенітниці.

ЯПОНСЬКА ВІЙНА В КИТАЮ.

Китайські жовніри у бойових ровах десь на південнім березі Жовтої Ріки, в провінції Шантунг. Тут японські й китайські війська билися цілими тижнями. Японці заняли великі міста, а китайці вживають підїздової війни. На образку китайці при окопнім моздірі.

RADIO.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Заходом Центрального Комітету Українських Національних Організацій міста Ню Йорку буде передана низка українських пісень через радіову стацію WNYC (810 к) в суботу, 21. травня, від години 6:30 до 6:45 зполудня. Співатиме Вокальний Ансамбль М. Скоробогача.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Оперова співачка Марія Сокіл співатиме з радіової стації WJZ в неділю, 22. травня ц. р., **від години 1:30 до 2-гої пополудні.** (Годину виступу, як бачимо, змінено).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Стрілецьке Свято.

В неділю, 8. травня б. р., відбувся „День Українського Стрільця". На свято зійшлося поважне число українців. Програма свята була бадьора. На гарній площі уставлено живий трикутник, в якого углі ветерани української визвольної війни тримали український і американський прапор. Від них по лінії трикутника відбігали ряди стрільців і членів ОДВУ. В середині трикутника творили ряди члениці Червоного Хреста ОДВУ. Трикутник замикали члени Козацького Хору Б. Вірних Українців, що були вбрані в гарні козацькі строї. Програму передавано через голосник. Козацький Хор, під проводом студента університету Степана Савчука, відспівав кілька стрілецьких і козацьких пісень. Головними бесідниками свята були пані Марія Демидчук і д-р О. Грановський. В своїх промовах вони належно пошанували стрілецтво і його ідею, яку тепер продовжують бойовики зпід стягу ОУН. Програму переводив гром. Теодор Свистун. Він також на бажання публики відспівав пісню: Був собі стрілець. Стрілецьке свято лишило по собі гарне враження й увінчалося моральним успіхом визвольної ідеї.

Козак.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

ГОДСОН, Н. Й.

На Рідну Школу.

О. А. Пристай переслав через Обеднання $18 як „писанку на Рідну Школу". Зложили: о. А. Пристай $2.15; Юстин Федин $2; по $1: В. Львівський, М. й Анна Кіцан; з мирування на Великдень $11.85.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БОСТОН, МАСС. Спеціяльні збори Тов. Дружина Князя Данила, від. 238, відбудуться у вівторок, 24. травня, в 7. годині, в церковній галі, 136 Арлінґтон ул. Проситься всіх членів, старших і молодіж, прийти численно. Будуть важні справи обговорюватися, а іменно дальше орґанізування нашого громадянства вряди Союзу, роздача членам дивіденди, на котру всі ток довго ждали, орґанзування спортової дружини з молоді при нашім відділі або разом з відділом 374, і інші важні справи. Тож обовязком кожного члена є прийти на ці збори і довідатися про великий поступ нашого Батька-Союзу. Кличте тих, що ще не є в Союзі. — П. Мороз, гол.; П. Бербелицький, кас.; Н. Давискиба, секр.

ПРОТОКОЛ

РІЧНИХ НАРАД ВИКОННОГО КОМІТЕТУ ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ.

Наради відбулися в суботу, 18-го грудня 1937 р., в Джерзі Ситі, Н. Дж., в домі під ч. 83 вул. Ґренд.

О. Ревюк: Молодь нарікає, що старші занадто контролюють її та не позволяють їй висказати свобідно своїх думок. Треба створювати таку атмосферу, щоб молодь усе й усюди могла свобідно виговоритись, а тоді ми побачимо, які її правдиві погляди та як до них застосуватися.

М. Мурашко: Ми, старші, властиво не знаємо до цього часу, чого молодь хоче. З реферату молоді виходить, що молодь хоче все сама робити. Але що властиво молодь робилаб, якби старші дали їй повну свободу ділання, не знати. А ми мусимо це знати. Бо, приміром, якби молодь хотіла те все, що старші надбали тяжкими зусиллями, зруйнувати, то ми на це не можемо позволити й не можемо дати на це дозволу молоді.

Панна Боднар: Ми хочемо мати змогу свобідно висказати свої погляди та домагання, щоб старші числилися з нашими поглядами.

С. Шумейко: Дати молоді цілком вільну року неможливо, бо молодь сама покищо не моглаб поставити конкретних домагань до старших. Вона хоче „бі елон" (бути сама), але що робилаб, якби була „елон", вона сама добре не знає. Потрібне тільки одно: дати молоді справжню можливість висказатися свобідно, бо виміна думок багато поможе.

Адв. Кузьма: Нам треба знати, чи молодь хоче співпрацювати з нами, чи хоче цілком відділитися. Коли хоче з нами співпрацювати, тоді треба старшим дивитись на молодь її окулярами, щоб зрозуміти її. Було би побажаним, щоб Обєднання мало одного чоловіка з молоді в канцелярії, який би розглядав проблеми молоді та розробляв пляни праці. Очевидно, такого чоловіка треба булоб оплатити.

Адв. Пізнак: Треба створити комітет з представників молоді і старших, який би розглянув основніше проблему відношення старших до молоді й навпаки та виробив пляни праці.

Г. Михайлишин: Молодь тяжко орґанізувати відповідно до націоналістичного світогляду. Нам пхають на силу націоналізм. А в нашому понятті націоналізм є рівнозначний з фашизмом, який є імперіялістичним, заборчим. Ми повинні боротися за загально людські ідеали гуманности, свободи, рівности, братерства, а не за шовіністичні націоналізми, які ріжнять між собою людей та витворюють з них напів звірів.

(Кінець буде).

ЯК РОЗУМІЮТЬ СПРАВУ НАШОЇ УЧАСТИ У СВІТОВІЙ ВИСТАВІ.

Я дістав письмо Виставового Комітету в справі допомоги українській участі у Світовій Виставі в Ню Йорку в 1939 роші. Не хочу бути останнім між жертводавцями на ту гарну ціль. І час короткий. Тому годі зволікати. Ось тому посилаю чеком $100 (словами: сто долярів) на те, щоб ми могли заманіфестувати Українське Імя й Українську Культуру на згаданій Світовій Виставі.

Остаюся з шаною

о. Василь Гривнак,
парох церкви св. о. Николая
в Сейнт Клер, Па.

Чи жінка візьме собі що **в голову, чи на голову**, то все однаково коштує.

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

AMERUKS WIN PING PONG CHAMPIONSHIP

In a battle to decide the champions of the Greater New York City Ukrainian Club Ping Pong Tournament, the Ameruks Cluy defeated the Manuks Club, Wednesday, April 13, 1938, at the club rooms of the American Ukrainian Knowledge Society.

Mens Singles: Melvin Petruch (Ameruks) defeated Walter Motiuk (Manuks) 21-17, 21-16. **Men's Doubles:** Lipka and Wm. Zaraska (Ameruks) defeated John Harpis and Andrew Holowitz (Manuks) 20-22, 21-16, 21-18. **Girls Singles:** Stephanie Krandon (Manuks) defeated Jean Sikora (Ameruks) 21-15, 22-20. **Mixed Doubles:** Stephanie Krandon and Michael Miller (Manuks) defeated Mimi Prokop and Wm. Kozulak (Ameruks) 21-18, 21-13. **Five Man Team:** Michael Lipka (Ameruks) defeated John Harpis (Manuks) 21-18, 21-15; Melvin Petruch (Ameruks) defeated Steve Sawula (Manuks) 21-13, 21-10; Michael Miller Manuks) defeated Wm. Kozlak (Ameruks) 21-12, 21-13; Walter Motiuk (Manuks) defeated Michael Kozlak (Manuks) 21-18, 24-22; Wm. Zareska (Ameruks) defeated Michael Bellak (Manuks) 21-10, 21-15.

At the conclusion of the matches a silver loving cup, symbolic of the Greater New York City Ukrainian Club Ping Pong Championship was presented to the Ameruks Club by Walter Bacad.

UKRAINIAN INTER-COUNTY YOUTH LEAGUE ORGANIZED

Representatives of a member of Ukrainian youth organizations recently met in Scranton for the purpose of organizing the Ukrainian Inter-county Youth League.

After a discussion on the purposes of the league, the following executive officers were elected: Joseph Demkovicz, Scranton, president; Myron Shpur, Wilkes-Barre, and Stefan Lupinetsky, vice-presidents; Mary Duda, Scranton, general secretary; Olga Shpur, Wilkes-Barre, and Mary Alchesin, Olyphant, assis't secretaries; Charles Baruta, Nanticoke, treasurer.

Delegates of each club represented were elected into the Board of Directors as follows: Individials, Natalie Gnus, Joseph Sheleski; Young Men's Ukrainian Association, Steve Pivarnick; Ural A. C., Joseph Duda; Victory Club, Wasyl Rudawski; St. Michael's Choral Club, Michael Plishka; Ukrainian Daughters, Jule Potochnick; Ukrainian Youth Club, Stephania Lawney; "Bandura" Chorus, Mary Melnyk.

The Constitutional Committee consists of Mary Chomko, Olyphant, Joseph Sluzar, Wilkes-Barre, and Olga Gawka, Scranton.

A rally of all Ukrainian youth organizations was discussed, and it was decided that one will be held in each county. The first rally will be held in Lackawanna County, while the one in Luzern County may be held about July 2.

OLGA SHPUR
65 Brookside St.
Wilkes-Barre, Pa.

NEWARK U.N.A. LIONS WIN PRACTICE GAME

"The Ukrainian Lions of the Zaporozka Sitch, Branch 371 U.N.A., Newark, N. J. won their first practice game on May 1, 1938 by 12 to 5 the Bandurists of Newark being the losers. Tommy Harzula, of the Ukrainian Lions, struck out 13 of the opponents and N. J. Jocenty made a double and three singles in six trips to the plate. Of the Bandurists, E. Dressler stretched a two base hit into a home-run through the errors of the center-fielder and the short-stop.

MICHAEL POCHYNOK,
Sec'y of Ukrainian Lions

A TRIP TO THE CELESTIAL BODIES

On Sunday, April 3, 1938, a group of Ameruks members and their guests gathered at the organizations' clubrooms' at 274 E. 10th St., New York City at 3:30 P. M. and from there proceeded to the Hayden Planetarium, 81st St. and Central Park West, N. Y. C.

Upon entering the huge hemisphere, which is the integral part of the Planetarium, we were halted by the accepted modernsolar system. This Solar System is in miniature with the Sun as the central body and the heavenly planets revolving on their own axis and in an elliptical orbit about the Sun. This sound theoretical system was explained by Dr. Fisher of Columbia University who is assisting the Planetarium in enlightening "The Earthly People," of the Heavenly Bodies." The next point of interest was the Panetarium Museum which consists of pictures and exact replicas of meteors, meteorites, comets, planets etc. The "finale" of the days entertainment was a very interesting lecture themed "ATrip to the Moon." During the lecture a projector threw the Stars, Sun, Moon and other selestial bodies in their relative positions on the huge hemisphere while the room was darkened jet black. To sum up the lecture—"The possibility of a rocket to the moon will be a probability in the due course of time, and uncontrollable element."

A good time, an enjoyable day, an interesting day was spent by all who attended.

PHILIP J. KUCHMA,
MELVIN T. PETRUCH.

BOOKING SOFTBALL GAMES

The Rankin (Pa.) "Ukes" are booking games with all Ukrainian light softball teams of Western Pennsylvania. Write to: **David B. Futryk**, 213 Secong Street, Braddock, Pa.

ТАРЗАН НА РОЗШУКАХ.

(160)

Те, що Джейн не вдалося віднайти виходу з горіючої святині, могло закінчитись для них усіх фатально. Вогонь натискав з усіх сторін і хотів досягнути їх своїми язиками. Та покищо вони відсувались, хоч місця вже осталось їм небагато. Бравн спокійно, напів жартівливо, замітив: „Коли не станеться чудо, з нас скоро буде печення".

Дим їм усім витискав сльози. Тарзан не ждав на чудо. Він знав, що треба самому рятуватись. У кутку він побачив двері, до яких уже добирався вогонь. Він напер їх з цілої сили і висадив. Крізь ці двері він вскочив у темну кімнату. Звідти перейшов у ще одну кімнату. Та всі вони були темні і ні одна не мала вікна. А він саме шукав вікна.

Він хотів далі бігти, але побачив, що з іншого кінця також почав продиратися вогонь. З усіх сторін напирав на них вогонь і притискав чимраз більше до кута. Нагло з наповненої димом кімнати вискочив кавуру. Він дихав тяжко і рукою спирався на стіну. Видно було, що він душиться з браку свіжого повітря. Тарзан заховався з кут.

Коли кавуру зрівнявся з ним, Тарзан вскочив до нього. „Покажи мені вихід звідсіля", заговорив він приказуючо. Кавуру видивився на нього і вся свідомість повернулась до нього. Миттю він сягнув по ніж. Але Тарзан того не бачив. Йому здавалося, що в обличчі цеї загальної небезпеки кавуру буде рятуватися разом з усіми.